

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ХТО З НАМИ, МИ З НИМ.

Як би ми не старалися відіграти тепер в Америці церковну справу від народної, то це годі перевернути. Бо та боротьба, яка тепер захоплює духовенство і вірних української греко-католицької церкви, це боротьба в першу чергу за народні права. Підняти її боротьбу, чи хочуть добра для нашого народу? Чи хочуть вже раз звільнити церкву від польських впливів.

Я бачу по своїй громаді, що та боротьба не справа не легка, що вона важка і то дуже важка. Що треба великої витревардності, завзяття, терпцю і розуму, щоб у боротьбу довести до такого кінця, який приніс би народові ті права, які йому належать. Та коли ходити тут до права народу то й народ мусить мати постійні і витревардні. Ми вже бачимо, що ми мусимо вимагати від кожного У. Н. Союзу, щоб він не давався баламутити шарварківським агентам і не ставав скебом в тій боротьбі. Ми мусимо одначе вимагати і від священників, щоб вони не ховалися в місичні діри, а явно і славно заявляли, чи вони з нами. А коли вони з нами, наряд повинен їх тримати, а коли проти нас, хай йдуть за хлібом до тих, кому служать. Я є за тим і так думаю, що честь і помір належить тим священникам, що несуть хрест разом з нами. Інакше будемо мати баламуту і ніколи не виплинемо на чисту воду.

І Журалюк, Алентаві, Па.

ЯК ПОЛЯКИ ШИРЯТЬ КУЛЬТУРУ НА „КРЕСАХ“.

Я одержав з Галичини, від свого знайомого допис, яку він просить мене помістити в українській часописі в Америці. Я переслаю цю допис на Ваші руки і прохаю помістити. В. Петрусик.

Дня 26. січня 1927 до потягу, який відходив з Тернополя до Золочева о. год. 2.04 по полудни, всією підхожене това-

рство „кресових“ героїв, зложене з двох поліційців з постерунку в Плотичі коло Тернополя (один зветься Колодаєв, другий Ковальський) і Нагінського, економю графа Коритовського. З ними був також начальник залізничної стації в Голубичу великим, Вітковський. Всі були у підмісному стані.

З браку місця у вагоні примістилося згадане товариство на коритари вагону, а щоб знаменити свою вісність, почали „висшим стилем“ говорити до селянина з Голубича вел. Андрия Муля, який їхав зі своєю женою Мотрено та Марією Бень і її донькою.

Першим героєм ситуації оказався поліційник Колодаєв, бо почав розмову з Мулем: „Батьку, що, буде Україна, чи не, бо кажуть, що Польща впаде? га?“

„Ей, пане — каже Муль, — от добре, що мороз перестав, а то так було вже зими, що годі було видержати!“

„Но, — каже Колодаєв, — а на що маєш таку велику шапку? Не змерзнеш! Но, а Висла видіти ти вже і Дніпро — га?“

„Вислу видів, — каже Муль, — бо був на війні, а Дніпро то не на мапі!“

„Но, то будеш видів бо ка- жуть, що Польща впаде — то буде Україна. То правда, кажи, — га?“

„Ей, пане, — каже Муль, — чи я то знаю, як то буде?“

Пан економ в мексичані з пито- мим „кресовим“ зичаєм заховався в визиваючий спо- сіб між жінками, виговорю- ючи при тім „високорпінні“ епі- тет, аж жінчини в обуренню відхилили нахальне в кор- ритар та самі розступилися.

Тоді п. економ прийшов до своїх „колеж“ і почав кри- чати: „Дай запаліти, комеді- яни!“ (правдоподібно оден з жандармів був комедантом постерунку).

Як вже всі закурили, почав економ балакати з Мулем: „До ти, сьвіньо, патішши на мене — га?“ і зняв з Муля шапку та вдарив нею його по голові. „Пане, — каже Муль, — чи я

вас зачіпаю — що ви від мене хочете?“

„Стуль писк ти, большевіку, ти до кого отвертаєш морди- га? Ти мислячи, що в Зло- чине, жесьє ржнеші Пола- куф?“

Селянин дабше боронитися та просити, щоб „пан“ його не зачіпав, а економ у відповідь мабути штовхнув його добре, бо селянин почав „гавгувати“ і жішка його стала за нього вставатися і просити: „дайте йому, пане, спокій, що я хочу від него?“

Тоді вже, здається, „пачають“ сьвіньо, пан економ збу- рилася цілком, бо почав штов- хати жішку Муля, аж обоє Му- лівкаї за двері до другої частини вагону.

Тоді почався уже спати- лайка на адресу всієї україн- ської суспільності: „А то гай- дамак, та їх, пськєр, вирж- онць вишність, та то з імі не- мо до делікате. Я му хиялем штедшлі в писк, но, віце, не хиялем, бо їх цілком еде, оні сен скржон, же іх до криміналу, сазайон, же їх вешайон!“ А то бидде, пськєр, як он писк от- вера! Я му мувє стуль писк, а он гада. Та ти, сьвіньо гайда- макка!“

Очевидць.

Гість (у купелях): Але чи дійсно допоможуть мені до ваші купелі на ревматизм?

Послугач заведення: Гадаю, що допоможуть. Якось тут при- несли хорого на марах, а як кілька днів пізніше предложе- но йому рахунок — він зараз утік із купелів власними нога- ми.

Посередник бюра для закло- чування подруж (до гостя, який бажав би оженитися): До- бре, пане, я вам буду шукати такої жінки, але мусите запла- чати мені 20 доларів закладку. Гість: Шкож ви собі думаєте! Гадаєте, що я був би такий дурний жєнитися, колиб мав у кишені двацять доларів?!

„ДАРІВНА“
ПОВІСТЬ
ОЛЬГА КОВІЛЕНСЬКА
ШІСЬ ГЛАВ.
Можна купити в книжках „Свобода“
„СВОБОДА“
83 Grand St. Jersey City, N. J.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МЕНВІЛ, Р. АП.

Смерть члена У. Н. Союзу.

Дня 27. лютого помер тут довголітній член У. Н. Союзу, Степан Ланчинський.

Похорон Покійний зі села Саджавки, скалатського повіту, в Галичині, де він родився 39 літ тому назад. До Злучених Держав прийхав він в 1907. р. Приступив до У. Н. Союзу в 1917. році та був ревним і пра- цювним членом нашої органі- зації до самої смерті. Належав він усе до Товариства ім. Ми- хайла Драгоманова, відділу 181. У. Н. Союзу. Він скоро став секретарем свого товари- ства і сповняв свої обовязки незвичайно солідно і широ- ко. Він просто любив свою працю, а крім своєї посвячував не- мало часу й заходів організо- ванню нових членів. Він став

у ради народних робітників при кожній нагоді, і працював для народа не словом, а ділом. Він свого часу організував був комітет та збирив жертви на визвольну боротьбу.

Покійний оставив жену і двоє дітей.

Зараз на другий день після смерті гр. М. Шпак, председа- тель відділу, скликав збори від- ділу до Народного Дому. Як председатель поділявся з чле- нами сумною вісткою, а члени поставлені з місць почтали пла- чати Покійного. По коротких нарадах, члени пішли до дому жалобно, усталими докла- домини, й відспівали три- деську рісню. „Чуєш, брате мій“, яку Покійний за своєї життя дуже любив.

Дня 1. марта о годині 9. рано почалися похорони. Члени від- ділу встали в два довгі ря- ди. Працельну промову виго- ловив місцевий священник о. Папай, розповідаючи про наді- ю імігранта повернутися на рідну землю, як розбила невольми- смерть, лишаючи як одинокі-

Світлова Чемпіонка Корі Лівінгстон, котра буде боротися в Елізабет, Н. Дж., в п'ятницю, 18. марта в галі Фалконс 153 — 3тн ул. В головній парі борєс Гарквенко.

го опікуна, як матір і батька, організації, до якої Покійний належав. Похоронний похід пі- шов до місцевої каплиці, а звідти на цвинтар.

Земля Йому Пером.

Член 181. відділу У. Н. Союзу

ГЕІЗЛЕТОН, ПА.

Смерть української громади-ни.

Дня 26. лютого 1927 р. помер тут член відділу 85. У. Н. Сою- зу, Андрия Процько. Помер по- трох днів тяжких мух наслід- ком тяжкого потовчення оби- двох нг в майнах. При смерті ма- лав 48 літ. Оставив жену й ш- стеро диточку. Покійний похо- див зі села Угереч, пов. Лиски, Галичина.

Прийхав до Америки 24 літ тому назад. Зразу працював як лікувальний. Навчився він свого фаху в перемиському Інституті, котрий покінчив був з добрим успіхом. Дякую од- нак він скоро полишив та пра- цював в майні.

Членом У. Н. Союзу був Покі- лийний повних 23 літ, бо при- ступив ще року 1903. Найдов- ше був він членом від 86. У. Н. Союзу, котрого то був не лиш першим діяльним членом, але завжди діяльним. В часі смерті був рекордним секре- тарем. Брав він завжди живу- участь в народних справах і в своїм життєві посвятив немало грудь і праці для української народної справи, і через дов- ший час був аж до послідного часу головою місцевого Укра- їнського Народного Комітету.

Похорон відбувся дня 1. марта. Взяли в ньому чисельну участь Українці з Гейзлетону й околиці, котрим покійний був добре знайомий. Члени відділу 85. У. Н. С. члени від 68. У. Н. Союзу, котрого він був теж членом, взяли участь гриміаль- но. Прасельне слово виголо- сив о. В. Обухевич в україн- ській гр.-кат. церкві, а місце- вий мужський хор під прово- дом п. Вол. Романкова, місце- вого дячка співав жалібні похоронні пісні.

По скінченню відправи на у- країнський гр.-кат. цвинтарі, на запрошення покійного брата п. Мих. Процька ухалися його близькі приятелі і родина до до- му Покійного. Тут промовили

Далеко від нас, поза Збру- чем, ген у матері горюють укра- їнських помер сотник УСС Іван Коссака.

Воєнний товариш від 1914 р., то й думка летить над його могилою, а спомини спільних переняв встали перед очи- ми.

Карпати, Сніги, єнігі і сіс та сіс.

На верхах Бескиду наші ста- новина: деляи непропоранні за- нї, деляи розкопаня земля. Мос- калї підступають щораз ближ- че, а ми боронимо встати на... Маршарини: Іван Коссу, як звелючий старшина при 129 бригаді. Ще місяць теж, як він там, а які вже зміни в настроях до нас. Кап. ген. штабу Ква- тернік такі про-симплатує з нами, а нами, братами і сина- ми Талергофів. Кажє нам но- сити смерекую гадузку за шап- кою, щоб ми розпізнали.

Ми родо носимо і це перша відзнака стрілецька.

А Іван Коссака щораз між нами, щораз потішає або остер- гає: Буде офензива на Галичи- ну, стертегся на лівому кри- лі... І була офензива на Галичину і був протинастуг на лівому крилі.

Нераз із одної миски їли, а одної чарки пили. Іли похвали і прокляти, пили радощі і смут- ки.

1918 рік післяв Його-в Жов- тичині. На чолі „збунтованих не- вдоволик“ боронив ворожий вій- ську вступу до Львова. Поране- ний вдержав позицію і швидко тоді відійшов.

А потім прийшла трагедія: Армії і Нації. А ще потім охота до праці, праці для наро- ду, за всяку ціну і серед усяких обставин.

Сотнику Іване! Не впади Ти серед гуку гармат на полі бит- в, але перед тріскоту вярста- ть теж на полі битви, хоч і не кровотай але скровавленої.

Летить моя думка на Твій да- лекий гріб... Прийми ти пару незугараних снів, як вінок на мо- гилу. Далеко Ти від свогого пле- мени і рідної Галичини. Та не лежиш там самотою.

В Золотоверхому „спочиває неостало галицьке серце, що не- страдало битись від надмірної любові до України.

Там і Черник Хелірт і Загє- вич Микола — лицарі славетні, друзі наші незабуті.

Зійдесть з ними — розваж їх та потіш. Некай не журу- яться, що надармо життя жертву- вали.

Зелених їх: Неодобре є, але добре буде. Народ кріпшає з дня на день, а з тим і певність ясної будучини.

Галактион Чіпка.

го опікуна, як матір і батька, організації, до якої Покійний належав. Похоронний похід пі- шов до місцевої каплиці, а звідти на цвинтар.

Земля Йому Пером.

Член 181. відділу У. Н. Союзу

ГЕІЗЛЕТОН, ПА.

Смерть української громади-ни.

Дня 26. лютого 1927 р. помер тут член відділу 85. У. Н. Сою- зу, Андрия Процько. Помер по- трох днів тяжких мух наслід- ком тяжкого потовчення оби- двох нг в майнах. При смерті ма- лав 48 літ. Оставив жену й ш- стеро диточку. Покійний похо- див зі села Угереч, пов. Лиски, Галичина.

Прийхав до Америки 24 літ тому назад. Зразу працював як лікувальний. Навчився він свого фаху в перемиському Інституті, котрий покінчив був з добрим успіхом. Дякую од- нак він скоро полишив та пра- цював в майні.

Членом У. Н. Союзу був Покі- лийний повних 23 літ, бо при- ступив ще року 1903. Найдов- ше був він членом від 86. У. Н. Союзу, котрого то був не лиш першим діяльним членом, але завжди діяльним. В часі смерті був рекордним секре- тарем. Брав він завжди живу- участь в народних справах і в своїм життєві посвятив немало грудь і праці для української народної справи, і через дов- ший час був аж до послідного часу головою місцевого Укра- їнського Народного Комітету.

Похорон відбувся дня 1. марта. Взяли в ньому чисельну участь Українці з Гейзлетону й околиці, котрим покійний був добре знайомий. Члени відділу 85. У. Н. С. члени від 68. У. Н. Союзу, котрого він був теж членом, взяли участь гриміаль- но. Прасельне слово виголо- сив о. В. Обухевич в україн- ській гр.-кат. церкві, а місце- вий мужський хор під прово- дом п. Вол. Романкова, місце- вого дячка співав жалібні похоронні пісні.

По скінченню відправи на у- країнський гр.-кат. цвинтарі, на запрошення покійного брата п. Мих. Процька ухалися його близькі приятелі і родина до до- му Покійного. Тут промовили

Далеко від нас, поза Збру- чем, ген у матері горюють укра- їнських помер сотник УСС Іван Коссака.

Воєнний товариш від 1914 р., то й думка летить над його могилою, а спомини спільних переняв встали перед очи- ми.

Карпати, Сніги, єнігі і сіс та сіс.

На верхах Бескиду наші ста- новина: деляи непропоранні за- нї, деляи розкопаня земля. Мос- калї підступають щораз ближ- че, а ми боронимо встати на... Маршарини: Іван Коссу, як звелючий старшина при 129 бригаді. Ще місяць теж, як він там, а які вже зміни в настроях до нас. Кап. ген. штабу Ква- тернік такі про-симплатує з нами, а нами, братами і сина- ми Талергофів. Кажє нам но- сити смерекую гадузку за шап- кою, щоб ми розпізнали.

Ми родо носимо і це перша відзнака стрілецька.

А Іван Коссака щораз між нами, щораз потішає або остер- гає: Буде офензива на Галичи- ну, стертегся на лівому кри- лі... І була офензива на Галичину і був протинастуг на лівому крилі.

Нераз із одної миски їли, а одної чарки пили. Іли похвали і прокляти, пили радощі і смут- ки.

1918 рік післяв Його-в Жов- тичині. На чолі „збунтованих не- вдоволик“ боронив ворожий вій- ську вступу до Львова. Поране- ний вдержав позицію і швидко тоді відійшов.

А потім прийшла трагедія: Армії і Нації. А ще потім охота до праці, праці для наро- ду, за всяку ціну і серед усяких обставин.

Сотнику Іване! Не впади Ти серед гуку гармат на полі бит- в, але перед тріскоту вярста- ть теж на полі битви, хоч і не кровотай але скровавленої.

Летить моя думка на Твій да- лекий гріб... Прийми ти пару незугараних снів, як вінок на мо- гилу. Далеко Ти від свогого пле- мени і рідної Галичини. Та не лежиш там самотою.

В Золотоверхому „спочиває неостало галицьке серце, що не- страдало битись від надмірної любові до України.

Там і Черник Хелірт і Загє- вич Микола — лицарі славетні, друзі наші незабуті.

Зійдесть з ними — розваж їх та потіш. Некай не журу- яться, що надармо життя жертву- вали.

Зелених їх: Неодобре є, але добре буде. Народ кріпшає з дня на день, а з тим і певність ясної будучини.

Галактион Чіпка.

Ганс Бетге.

ТРИ СНИ.

Мені все час від часу сниться однаковий сон: я літаю. Не воз- духоплавом або літаком, так мені ніколи не сниться. Я літаю завжди якійсь моторовий сил, яку я виразно відчуваю у моїх ногах. Я літаю все всього кіль- ка стіп понад землею, чудово уявляюся в повітрях. Було то зовсім зрозуміле, приємне лі- тання, свободне, легке, веселе, незалежне, раз помаліше, раз скорше, зовсім по мой волі, фізичними лініями, з чудови- щими виглядами на усміхнені кра- евуди а часом на море. Часом чув я, що сила в ногах ослаба- ла, тоді я опускався на хвилину на землю, вдярав пальцями об землю і покляпавши наново знімався фізичними лініями у повітря. У ньому я почувався наче в дома.

Якже відвадана приніж я так люблю до того сну. Часом, як пробудився, чув я ще туєю мо- торову силу в цих так вираз- но, що хоч себе не спав, а гово- рив до себе: Тепер уже виїхеш ти, тепер уже ніколи не забу- деш того, лише мерщій вправ- ляйся, аж вікниці а цілком про- будився й з жахом пізнавав, що все те, то була лише мрія і помана.

Той чудовий сон згас на віки у моїх нозах, аж я вперше ді- ясно піднявся у повітрях. Вже ні- коли не сниться мені той сон. Я зорвало колишній сон!

У сні бачу алею цвітучих бе- рєстів. Казноно тягнеться вона

в далечині, в сріблостому по- диху літної ночі. Місяць стоїть на небі, попері нього пересува- ється ніжна хмариночка. Поля попри алею обляно чарпне світ- ло. Трохи посеред алеї, — на- раз я зрозумів, що все те до де- корация якогось великого те- атру. Переді мною стоїть дівчи- на в рожевій шовковій сукни- ці. Я маю сказати їй гарячі сло- ва любови. Вона чарпиво-гарна, але я не можу сказати їй тих слів любови, бо знаю, що на саї — яку десь у дале- кій темряві більше прочу- вав я пізнаю — сотні людей прислухались би до мой слів. Чи можна говори- ти палкі слова любови перед сотнями людей? Відчуваю стра- шний неспокій, мені робиться гарячно. Клякну, беру руку гар- ної дівчини, похилився ніжно до неї і шось шепочу. Нараз чую слова стомаж публіки: „Голосіш! Голі шонєбуєд зрозуміти!“ Бентежусь зовсім, пускаю руку дівчини, поглядаю докритавно в гарне, біде лич- ко, а потім утікаю доль алею, як можу скорше, начеб за мною гнався хтось. Чую сміх і спо- між публіки, загальну метуш- ню, потім дикий регіт, — і бу- джуся.

Жінці одного шахтаря сны- ся одної ночі страшний сон. Сидюся їй, що стіни хідника в копальні завалилися і засипали всіх шахтарів. Вона бачила

сон, як на денне світло виноси-

ли страшно обезображених трупів. Також її любий чо- ловік був між ними.

Як над раном пробудився, зараз розповіла свій сон чо- ловікові. Благала його, щоб то- го дня не зїздив під землею, бо вона знає, що його жде неща- стя. Сподатку чоловік сміявся і старався розігнати жіничні попри алею обляно чарпне світ- ло. Трохи посеред алеї, — на- раз я зрозумів, що все те до де- корация якогось великого те- атру. Переді мною стоїть дівчи- на в рожевій шовковій сукни- ці. Я маю сказати їй гарячі сло- ва любови. Вона чарпиво-гарна, але я не можу сказати їй тих слів любови, бо знаю, що на саї — яку десь у дале- кій темряві більше прочу- вав я пізнаю — сотні людей прислухались би до мой слів. Чи можна говори- ти палкі слова любови перед сотнями людей? Відчуваю стра- шний неспокій, мені робиться гарячно. Клякну, беру руку гар- ної дівчини, похилився ніжно до неї і шось шепочу. Нараз чую слова стомаж публіки: „Голосіш! Голі шонєбуєд зрозуміти!“ Бентежусь зовсім, пускаю руку дівчини, поглядаю докритавно в гарне, біде лич- ко, а потім утікаю доль алею, як можу скорше, начеб за мною гнався хтось. Чую сміх і спо- між публіки, загальну метуш- ню, потім дикий регіт, — і бу- джуся.

— Нещастя, яке я бачила у сні, здійснилося.

— Ні, — сказав чоловік — ти жартош!

— Бігме, не жартош! Засу- пався один хідник у копальні. На стіни нікого не ранило. Твої товариші відло- були вже на денне світло, во- ні здоріві, лише кількох є де- ко ранивших. Як то добре, що ти данився вломо, послухав- ся мой просьби. Того зна, чи для тебе доля була би також такою доброю, як для інших.

Валчно й доволени витг- нувся чоловік до печі.

Аж тут заїзаво, яке жішка була поклала на гімніс печі, впадо гострим кантом на най- вразливіше місце черепа. Чо- ловік скринув легко, впао на землю і згинув на місці.

Переклав М. Ц.

М. Х.

Наймит.

Скільки йому літ, годі знати. Знаю лише, що в старій, саміт- ної господарні служив він два- цять літ, наче вірний нес.

Не виглядав на старого. Раз на місяць він стригся і голівся. Господарні не передати випра- вля йому сорочку і він сидів із льюлюю в збубах, у чистій со- рочці на присні перед хатрою. Але й сорочка вже була визна- нила, а вода і дуг стінгали її не- милосердно.

Цілісний божий день пра- цював тяженько, але не нарі- чав. Говорив мало. Тай те, що мимирв кризь зуби, вдоволено усміхався, тяжко було зро- зуміти. Мабути щодня говорив тисаме. Говорив, що на дворі знімаю, або що горько, що буде дош або погудо.

Кози а часами побовно його, як шов поклаи і неспомно, на- че конина, дивитя тягар, і при- ставав, щоб сказати йому я- кесь добре слово. Він лише у- сміхався, показує чорні денті- ки зубів і відповість щось да- кого я не розумів, але стільки все зрозумів, що не було в нього ні тіпів ні невдоволення.

Рідко коли бачив я, щоб він стояв із иншими людьми, а жі- нки були для нього чимось зовсім чужим. Він не жартовув із ни- ми, не ходив на вечерниці. І як переходив попри жінок, то до- заговорив до них. Усе був сам одинок.

Ліши маленького внука га- дині, який часом приходив до

бабусі, брав на руки й бавив його. Часом теж пригублюва- вав дитину наче рідна пенька. Тоді очі його світлилися якря- вими, він наче мямкався.

У неділю чи свято, літом хо- див у поле, аж гень недалеко залізничної стації. Лігав у траві, гадів у синяву неба і вигрівав- ся до сонця.

Коли лише жінки в селі по- бачили, що наймит у неділю ви- бирився зі села, підмислялися: — Михайло не на вандер.

Михайло не відповідав, лише усміхався приязно.

У безробітні дні йому чужи- сько. Праця була його розра- дою. А дні без праці здавалися йому найдовші. Зрештою всі дні його були одинокі.

Господарні виглядали найми- та, як аби покаяний його, усмі- хався. А він лише у свою ко- мірку, наче несе у буди.

Ліши одиноким і дені був інакший, як усі інші. Не- ставало щось незвичайного, щось- но це жіночки не було? Вже- жко була пята година вечір- а Михайла це не було видно, не приходив обідати. Господарні ждала яких десь хвиля.

Є спізнання було так незви- чайне, тому господарня сама пі- шла погнати за наймитом. Заглянула до його коморки. Ми- хайло лежав, наче спав ще. Ле- жав тому він обгородив був і надягнув чисту сорочку. Руки зложив на грудях. Господарні клікнула на наймита, але він не

